

Butalci - interlektualci

Tednikova knjigarnica Butale! - interlektualci Pravkar poteka, dvanaj stič v naši deželi, teden možganov, ko strokovne institucije in zainteresirana javnost ter nevladne organizacije posebej namenjajo čas in prostor ozaveščanju delovanja, spoznavanja, negovanja možganov. letošnji teden (od 16. do 22. marca 2015) poteka z geslom zakulisje pogleda in tako pravijo na spletni strani združenja SiNAPSA: S širokimi zenicami drug drugemu strmiva v oči. Vid nam omogoča, da brez besed z obraznih izrazov razberem, katero čustvo ta trenutek doživlja drugi. Resnično, drug drugemu gledava v duh. Na spletni strani SiNAPSE je najti prispevke o možganskem navigacijskem sistemu, o pomenu telesne vadbe za povečanje spominskega centra za prostorsko orientacijo in druge tehtne članke v zvezi z možgani. Poudarjajo tudi staro reklo, da raba organe krepil! Možgane odlično krepijo: učenje, branje, odkrivanje novosti, branje, recitiranje pesmi, branje, memoriranje besedil, branje, igranje šaha, ugankarstvo, poslušanje klasične glasbe, aktivna komunikacija, branje. Ne, ne, ni napaka, to ponavljanje besedice branje! Branje knjig, leposlovnih, poljudnih in strokovnih, branje tiskanih besedil v klasični obliki, torej na papirju, branje besedil je izjemnega pomena za možgane. Ali pa bo svet postal še bolj nevhvaležno drugačen, kot se kaže zadnje čase. Tako pravi Adriaan van der Weel, nizozemski zgodovinar in univerzitetni profesor, daje bila tiskana knjiga v zadnjih petsto letih ena od osrednjih komunikacijskih tehnologij in da je imela kot taka bistven, ogromen del pri formiranju družb. Danes nam različne komunikacijske tehnologije vsiljujejo in oblikujejo poglede. Za ogromno večino ljudi so ti vplivi nevidni, saj komunikacijsko tehnologijo ponotranjimo in posledično nismo sposobni razmisleka o tem, kako različne oblike sporazumevanja vplivajo na kongitivne procese. V zvezi s tem med drugimi priporočam knjigo Spreminjanje naše besedilne zavesti s podnaslovom Na poti k digitalnemu redu znanja (Adriaan van der Weel. Prevedla Dušanka Zabukovec. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2014. Zbirka Bralna znamenja. 262 strani). V tednu možganov zato priporočam branje knjig, zgodb, pravljic, povesti Frana Milčinskega, kajti njegovi znameniti Butalci se zdijo pravi intelektualci v primerjavi z današnjo upravljavsko srenjo. Vsaj smisel za humor so imeli! Posebej imenitno je brati zgodbe iz Butal v novih, slikaniških izdajah založbe Sanje, kjer je pred kratkim izšla slikanica Butalski policaj in Cefizelj z ilustracijami Ane Razpotnik Donati. Tako začenja znamenita štorija: VButalah so imeli občinskega hlapca (Hja, zdaj je hlapcev veliko več! Op.p.), ob delavnikih je goved in lenobo pasel, ob nedeljah in praznikih pa sije na glavo poveznil kapo, ta kapa je bila rdeče obšita, v roko je vzel helebardo ali sulico in je bil policaj, strah vseh tolovajev. O tem policaju je slišal tudi grozanski razbojnik Cefizelj, ki so pravili, da je že sedem ljudi zadušil in tri imenske. (Zdajšnji tolovaji pa celo deželo dušijo! OP.p.) Pa je zaskrbelo Cefizlja, da si gre ogledat policaja, in je bilo tisti nedeljo, ko obhajajo v Butakh vsakoletno zeganje in pobjo, pa je sel v Butale in se nastavljal policaju tik pod nos. Pa je rekel: » Hop, Cefizelj, te že imam! Marš v luknjo! Imamo krojača, se mu pravi rabelj, ti bo vzel mero okrog vratu.« Cefizelj ni rekel ne bev ne mev in je šel s policajem. . . Hja, tudi danes bi Cefizelj molčal, s policajem pa ne bi šel. Ker bi najprej govorili advokati in podobni brati in veliko bi bilo o vsem v časopisih brati in Cefizeljeva srenja kar naprej lepo živi ... No, kako je zares brati odlično slikanici o Butalskih zgodah, pa se prepričajte sami. Liljana Klemenčič

